

در برابر آسیب‌های اجتماعی

کرده‌ایم؟ در شرایطی که فضای مجازی با وجود تمام فرصت‌هایی که به همراه دارد، فاصلهٔ بچه‌ها را با آسیب‌های اجتماعی به کمتر از یک‌قدمی‌شان رسانده است، دانش‌آموز می‌تواند فقط با یک کلیک وارد فضایی شود که آسیبش از حضور در بدترین نقاط شهر بیشتر است. دیگر داخل خانه و مدرسه یا بیرون از آن‌ها تفاوتی ندارد. زمان برای هیچ‌کس صبر نمی‌کند! اگر بچه‌ها از کودکی عادت نکنند وقت خود را با مطالعهٔ کتاب بگذرانند، وقتشان با بیهودگی و پرسه در رسانه‌ها و فضای مجازی می‌گذرد.

به نظر می‌رسد بهترین راه‌گرایز این است که از مدرسه و کلاس‌های درس شروع کنیم و به کودکان بیاموزیم خودشان اختیار وقتشان را به دست بگیرند و راه خود را در بیراهه پیدا نکنند! اما آیا می‌توان توقع داشت مدرسه و معلم به تنهایی کار به این بزرگی را پیش ببرند؟

زنگ خطر آسیب‌های اجتماعی آن‌قدر جدی به صدا درآمده است که نهادهای گوناگون دست‌به‌دست هم داده و دست‌یاری به‌سوی مدرسه دراز کرده‌اند. در چند سال گذشته، اجرای آزمایشی طرح نماذ- نظام مراقبت از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان- در کشور آغاز شده و قرار است در سال‌های آینده در تمام مدرسه‌ها اجرا شود. در این شماره، پرونده‌ای را به تبیین جزئیات این طرح اختصاص داده‌ایم. خواندن این پرونده می‌تواند به همکاران ما کمک کند با آگاهی بیشتر با طرح نماد همراه شوند.

آبان هر سال بحث کتاب و کتاب‌خوانی در همه‌جا و از جمله مدرسه‌ها داغ می‌شود. معمولاً برنامه‌های هفتهٔ کتاب به معرفی کتاب یا برگزاری مسابقه‌های کتاب‌خوانی محدود می‌شوند و بعد از آن کتاب‌ها فراموش می‌شوند تا آبان سال بعد. گاهی هم در بعضی از مدرسه‌ها با صحنه‌های غم‌انگیزی روبه‌رو می‌شویم: در بستهٔ کتابخانه، قفسهٔ خاک‌گرفتهٔ کتاب‌ها در گوشهٔ اتاقی تنگ و تاریک یا بدتر از آن‌ها، کتاب‌هایی که نامنظم در گوشه‌ای تلنبار شده‌اند!

در مقابل، در بسیاری از مدرسه‌ها، هر جا مدیر مدرسه، معاون یا معلمی علاقه‌مند به کتاب و کتاب‌خوانی حضور دارد، کمترین فضا و امکانات، قفسه‌ای روی دیواری از کلاس، سبدهای در راهروی مدرسه یا جعبه‌ای در صندوق عقب اتومبیل، به کتابخانه‌ای پررونق و فعال تبدیل می‌شود. این‌گونه مدرسه‌ها در گوشه و کنار کشورمان کم نیستند. در مجلهٔ آبان سال گذشته، در پروندهٔ کتاب و کتاب‌خوانی، همکاران و مدرسه‌هایی از این دست معرفی شدند. در این مدرسه‌ها، دانش‌آموزان و معلمان مشتاقانه کتاب‌ها را می‌خوانند و به هم معرفی می‌کنند. در ساعت درسی یا زنگ تفریح هم، محور کار و تفریح بچه‌ها کتاب است. اوقات فراغتشان در خانه هم رنگ و بوی متفاوتی دارد.

راستی، دانش‌آموزانی که کتاب نمی‌خوانند، اوقات فراغتشان را چطور می‌گذرانند؟ ما معلمان آیا به آسیب‌هایی که در کمین دانش‌آموزان هستند توجه

